

OVERGADEN.

VELKOMMEN TIL FERNISERING
7. NOVEMBER KL. 17-20

Yvette Brackman og Maria Finn har kurateret en udstilling, der tager udgangspunkt i et aldrig realiseret manuskript af den italienske filminstruktør Antonioni.

INTRODUKTION

Fra koncept til fiktion

Af Maria Finn

Michelangelo Antonioni (1912-2007) skrev filmmanuskriptet *Tecnicamente dolce* i 1966. Filmen skulle optages i Rom, på Sardinien, i New York og i Amazonjunglen med Jack Nicholson og Maria Schneider i hovedrollerne, men på grund af manglende finansiering blev planerne skrinlagt og aldrig genoptaget.

Yvette Brackman og jeg, som begge tidligere har produceret værker på baggrund af Antonionis film, syntes det kunne være spændende at arbejde med afsæt i et af instruktørens manuskripter. Ikke mindst et som *Tecnicamente dolce* der aldrig var blevet realiseret. I modsætning til de mange *remakes* af eksisterende film, man ser i disse år, fandtes der her ikke nogen konkrete billeder og fremstillinger, som man kunstnerisk var nødt til at forholde sig til. Det skabte en anden, mere åben situation.

For at projektet kunne få den diversitet og åbenhed, der grundlæggende kendetegner Antonionis værker, inviterede vi 13 kunstnere til at samarbejde med os. Vi ønskede på ingen måde at fuldbyrde Antonionis projekt, men var derimod interesserede i at undersøge, om et fælles kunstnerisk udgangspunkt kunne give udstillingen et helstøbt indtryk, hvor delene kompletterede og refererede til hinanden.

I New York, hvor vi viste projektet i januar 2008, havde vi to samarbejdspartnere. Den ene var udstillingsstedet Participant Inc., den anden filmhuset Anthology Film Archives, der gav kunstnerne mulighed for vise deres værker som film i en biograf. Det var naturligvis interessant at se de forskelligartede fortolkninger af materialet, hvor fragmenter af manuskriptet optrådte i forskellige former. I de mere konceptuelle værker var vægten lagt på en læsning af selve ordene i manuskriptet, hvilket paradoksalt nok fremhævede, hvor betydningsløse ordene fremstod, indtil man fik knyttet et konkret sted og en reel person på dem. Andre værker understregede selve stedet, hvor værket var blevet produceret, og fokuserede på, hvordan en historie udfolder sig i mødet med en udvalgt *location*. Nogle kunstnere brugte allerede eksisterende filmmateriale eller private optagelser og tilføjede på den måde en mere personlig eller dokumentarisk dimension til deres værk. I enkelte af værkerne blev der produceret helt nye fortællinger, hvor kunstnerne brugte scener fra manuskriptet og transfere dem til komprimerede, filmiske oplevelser.

På Participant Inc. blev filmene præsenteret i en installatorisk sam-

Johannes Christoffersen *Incidents of Location Tracking in Antonionian Ark/Ponti Park, 2008*

menhæng, skabt specielt til udstillingsrummet. Med udgangspunkt i manuskriptet blev der iscenesat forskellige *locations* i gallerirummet - Rom, Sardinien, New York og Amazonjunglen - som værkerne blev installeret fortælle-mæssigt i forhold til. Dette rumlige greb åbnede nye aspekter af manuskriptet og afdækkede samtidig forskellige lag og forbindelser mellem de enkelte værker. Beskueren kunne bevæge sig vilkårligt gennem rummet og frit vælge, hvilke bidrag og hvilke aspekter af værkerne, der var interessante at fordybe sig i. Flere af installationerne gav en oplevelse af flertydighed, da billedernes visuelle lag spillede sammen og dannede collager af indbyrdes modstridende elementer og betydninger.

På Overgaden har dette collageelement fået en ny drejning, da det denne gang er lydsiden i udstillingsrummene, der samler værkerne frem for de forskellige *locations*. Lyden fra et enkelt værk vil ganske enkelt fylde hvert rum, mens de øvrige kan opleves med høretelefoner. Der vil på den måde blive arbejdet mere med den stemning, et værk skaber i et rum, frem for den konkrete filmiske fortælling. Dermed bliver Antonionis manuskript udsat for en ny rumlig fortolkning, som i højere grad understreger den fundamentale forskel mellem biograf rummet og udstillingsrummet. Hvor det tidlige og rumlige forløb i en film er nogenlunde fastlagt, er det i et udstillingsrum mere op til beskuerne selv at skabe betydninger og koblinger mellem de enkelte værker og være med til at konstruere en historie om dem. På den

måde vil udstillingen *Technically Sweet* pege på filmens og kunstens forskelligartede præmisser, og samtidig gøre publikum til 'medinstruktører' af Antonionis manuskript.

Reportere med et manuskript

Af Yvette Brackman

Før Michelangelo Antonioni blev filminstruktør, arbejdede han som journalist og producerede en række dokumentarfilm. Da han siden blev spillefilmsinstruktør fastholdt han den dokumentariske tilgang til det at lave film. Han mødte altid op på *settet* med et manuskript i hånden, men lagde det hurtigt fra sig og lod dagens optagelser udfolde sig uden *script*. På den måde fungerede hans filmmanuskripter kun som udgangspunkter og ikke som drejebøger, der skulle følges til punkt og prikke. Han beskrev sit eget arbejde på *settet* for sin film *The Passenger* således:

Jeg har sådan set bare forsøgt at være mere objektiv, selv om ordet objektiv jo nok virker tvetydigt. En journalist anskuer verden med en vis konsekvens i sit perspektiv, som er objektivt for ham alene. I filmen ser Jack tingene på sin egen måde, hvor jeg, som filmens instruktør, spiller rollen som journalisten bag journalisten: Jeg tilføjer igen andre dimensioner til den reproducerede virkelighed.

I Antonionis film optræder der ofte en reporter, hvilket genkalder hans egen journalistiske fortid og hans tidlige tilknytning til neo-realismen og dens rødder i dokumentarfilmen.

Journalisten figurerer i *La Notte* (1961), *Blow-Up* (1966) og *The Passenger* (1974) såvel som i manuskriptet *Tecnicamente dolce* (1966). I dette manuskript og senere i filmen *The Passenger* var Antonioni optaget af den krise inden for journalistikken, der tegnede sig i midten af tresserne. Begge projekter stillede spørgsmålstegn ved den stigende kontrol og iscenesættelse, man oplevede i medierne. Antonioni ønskede at nulstille begrebet om mediering ved at inddrage den dokumentariske og journalistiske proces i sine spillefilm. Han skabte en iscenesat situation, men havde ikke fuld kontrol over det, der udfoldede sig foran kameraet. Manuskriptet *Tecnicamente dolce* og filmen *The Passenger* var fiktioner. Men i dem begge var der elementer af *Cinema Verité* og den autenticitet, som denne filmretning påberåbte sig, der skulle få de færdige produktioner til at fremstå lige så rene og uforudsigelige som livet selv.

På den måde kan man sige, at tressernes flydende grænser og forbindelser mellem kunst, film og dokumentar kommer tydeligt til udtryk i Antonionis film. Det er et af de aspekter, der gør hans arbejde så fascinerende for kunstnere. I begyndelsen af tresserne fik man inden for *Cinema Verité* i Frankrig og *Direct Cinema* i USA øjnene op for den afgørende betydning af deltagerens medinstruktion i non-fiktive fortællinger. Samtidig begyndte eksperimenterende filmkunstnere at afprøve grænserne for det dokumentariske ved at sætte iscenesatte kameraoptrin i centrum for den filmiske skabelsesproces.

Det er på dette punkt, at kunstnerens og dokumentaristens hensigter smelter sammen i den fælles intention om at bryde gennem til virkeligheden, og det er her mellem disse to verdener, at Antonionis filmkunst virkelig hører hjemme. Antonioni beskriver det moderne fremmedgørelseslandskab i film, hvor han på én gang forholder sig som etnograf og som popkunstner til den angstfyldte atomalder. Han blander det iscenesatte og det virkelige sammen - en tilstand, der ikke har fået mindre relevans i vore dages mediemættede kultur.

Kunstnerne i *Technically Sweet* går videre med udforskningen af dette territorium i de værker, der indgår i udstillingen, ved at gribe ind i det allerede *scriptede* og smelte det sammen med det endnu ikke *scriptede*. Det kuratoriske greb, at påtvinge de deltagende kunstnere en bestemt struktur gennem brugen af det i forvejen eksisterende manuskript, er per definition en iscenesættelse. Der er tale om en a priori designet situation, der kun forholder sig til nuet på anden hånd. Reelt har de deltagende kunstnere fået til opgave at føje nye dimensioner til noget, der allerede i sig selv er reproduceret. Devisen om at skaffe sig adgang til virkeligheden for enhver pris har resulteret i overraskende nye, ikke-*scriptede* værker. De værker, der er kommet ud af det, fungerer i kraft af at skuespillere og *locations* udfolder og afdækker nye sammenhænge i Antonionis værk ud fra konteksten og deres indbyrdes relationer.

Resumé af *Tecnicamente dolce*

Af Birgitte Grundtvig

Tecnicamente dolce fortæller historien om den politisk desillusionerede journalist, T, der opsig sin stilling i Rom og rejser til Sardinien for at gå på jagt. Her forelsker han sig i en gådefuld, ung kvinde, som opholder sig på øen sammen med sin mor. Den unge kvinde har allerede et forhold til en ung mand, S. Der opstår et venskab mellem de to mænd, og de bliver alle tre indfanget i et indviklet spind af magtspil, kærlighed, venskab, rivalisering og jalousi. Senere i fortællingen beslutter T og S at rejse til Amazonjunglen sammen. Undervejs styrter deres fly ned i regnskoven. På mirakuløs vis overlever de begge, og de begynder at kæmpe sig vej gennem junglen tilbage til civilisationen. Da de endelig når frem, dør de begge af udmattelse.

Historien veksler mellem scener fra T's ophold på Sardinien og hans oplevelser et par måneder senere sammen med S i den brasilianske regnskov. Her udkæmper de en helt anden kamp, en ren overlevelseskamp. Historien kredser om de samme personer og de samme tilbagevendende motiver - våben, fly, drab på dyr - men forskudt i tid og sted. Spændingen stiger, efterhånden som fortællingen springer nervøst frem og tilbage mellem de to *locations*. Det afsløres kun gradvist, hvad T laver ude i junglen sammen med S, hvad der skete på øen, og hvordan de to historier hænger sammen.

Michel Auder og Michael Stickrod

Technically Sweet Stickrod/Auder, 2008. (24 min.)

De to kunstnere har samarbejdet om en fortælling, som står i forbindelse med *Technically Sweet*, men alligevel udvikler et mere personligt univers. Filmen rummer genkendelige elementer fra manuskript, men der er tale om mere private videooptagelser fra rejser til steder, der kan minde om filmmanuskriptets *locations*. Manuskriptet bliver virkeliggjort og vakt til live i sammenblandingen med disse optagelser. Kombineret med animation giver videooptagelsernes abstrakte karakter filmen en helt særlig visuel stil: At se den er som at se gennem et prisme, der forvrænger tingene, men samtidig gør dem smukke og indtagende.

Michel Auder (f. 1945) er autodidakt kunstner. Han bor og arbejder i New York.

Michael Stickrod (f. 1978) er uddannet fra Yale University i Connecticut. Han bor og arbejder i New York.

Yvette Brackman

Superdeep, 2008. (11 min.)

Med *Superdeep* kaster Yvette Brackman sig ud i en skæv fortolkning af Antonionis manuskript. Hendes film har karakter af en åben video-meditation, hvor hun bruger sin fars private 8 mm optagelser og sine egne 16 mm optagelser fra Kolahalvøen i Rusland, tæt på det eponyme borehul, SG3 Superdeep. I virkeligheden kan udbringningen af dette hul anskues som endnu et 'teknisk forførende' projekt - en ren forskningsakt, som i dette tilfælde helt bogstaveligt demonstrerer, hvor dybt videnskaben kan synke.

Yvette Brackman (f. 1967) er uddannet fra The School of The Art Institute of Chicago og The University of Illinois i Chicago. Hun bor og arbejder i København.

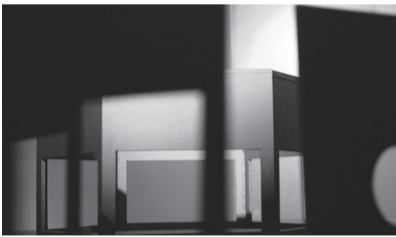
John Brattin

Eros Is Sick, 2008. (20 min.)

John Brattins film undersøger menneskets kamp om overlevelse. Han skaber en kunstig jungle, hvor de to mandlige karakterer T og S mødes. Dette møde forvandler sig til en ganske anden form for kamp, da de træffer endnu et mandligt par. *Eros Is Sick* har et slagkraftigt soundtrack, og filmen forsøger på en humoristisk måde at undersøge en række spørgsmål omkring køn og repræsentation.

Filmen bliver vist sammen med en serie tegninger og fotos, der udforsker forskellige temaer fra John Brattins film. Her kæmper mændene i junglen, men proportionerne er blevet forvrængede, og et anstrøg af romantik skaber et kærkoment alternativ til det machounivers, der aftegner sig i filmmanuskriptet.

John Brattin (f. 1965) er uddannet fra Massachusetts College of Art. Han bor og arbejder i New York.

Johannes Christoffersen

Incidents of Location Tracking in Antonionian Ark/Ponti Park, 2008.

Johannes Christoffersen har udviklet et *storyboard* med to parallelspejlede opsøgnings- og filmforløb, der fungerer som et eneste *tracking shot*. Værket tager fat i dødstematikken i *Technically Sweet*. Som T selv beskriver det i manuskriptet, fremstilles døden ikke som en makaber tilstand eller som en chokerende følge af vold, men som en naturlig funktion, en rolig ligevægtstilstand.

Johannes Christoffersen (f. 1968) er uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Han bor og arbejder i København.

Maria Finn

A Technical Problem, 2008. (16 min.)

I denne *roadmovie* rejser Maria Finn til Sardinien for at finde de påtænkte *locations* til Antonionis film. Vi følger T i hans søgen efter Valle della Luna og Isola Rossa, dvs. de *locations*, der er dokumenteret på en række *production stills*, som oprindeligt blev fremstillet til *Technically Sweet*. En fortællerstemme oplæser uddrag af filmmanuskriptet på italiensk, mens vi udforsker landskabet. Samtidig skubber uoverensstemmelserne mellem stemme og billede fortællingen i uventede retninger, så man får helt andre steder at se. På den måde rejser en række spørgsmål om betydningen af det sted, en instruktør vælger som *location* for en film og beskuerens oplevelse af det.

Maria Finn (f. 1963) er uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Hun bor og arbejder i København.

Ulrik Heltoft

Technically Sweet, 2008. (10 min.)

Denne filmfortælling er helt konkret optaget i Los Angeles, Danmark og Uganda, men skifter fortælle-mæssigt mellem manuskriptets to *locations*: Sardinien og junglen. Med et minimum af dialog sammenvæves de udvalgte scener fra manuskriptet til en lyrisk fortælling. Filmen er installeret på Overgaden sammen med en traditionel afrikansk stol.

Ulrik Heltoft (f. 1973) er uddannet fra Yale University, Connecticut og Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Han bor og arbejder i København.

Frans og Frederik Jacobi

The Sound of Two Plants Fighting for Life, 2008. (16:16 min.)

En filminstruktør og hovedrolleindehaveren i hans film flyver hen over Amazonjunglen på vej til et filmset. Flyet styrter ned i junglen og ved et sælsomt tilfælde viser det sig, at de to mænd er styrtet direkte ned i deres egen film. Filmen mixer sekvenser fra manuskriptet og citater fra Antonionis forord med improviserede scener i junglen. På den måde blandes historien om T og S med en ny fortælling om Antonioni og hans skuespillere. Brødrene Frederik og Frans Jacobi har både instrueret og spiller rollerne som de to mænd. Filmen er optaget *on location* i Amazon-junglen i Ecuador og er installeret sammen med en serie fotografier af Frans Jacobi.

Frans Jacobi (f. 1960) er uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Han bor og arbejder i København.

Frederik Jacobi (f. 1973) er uddannet fra Den Danske Filmskole. Han bor og arbejder i København og New York.

Elsebeth Jørgensen

Viewpoint. Montage of Possible Locations for an Unrealized Movie, 2008.

Denne installation sammenstykker dele af manuskriptet *Tecnicamente dolce* med tekstskensker fra *Lonely Planet* og kunstnerens egne stills fra fjerne kystområder. Publikum præsenteres for en åben fortælling om "mulige" *locations*, som Antonionis karakter T "kunne have tænkt på" i scene 41 eller besøgt i de andre scener fra øen. I den sammenhæng afspejles livet i små landsbyer og forandringerne i det urbane landskab. Og på den måde bliver installationen et manuskript i sig selv: en *scriptet* tur gennem et landskab med *locations*, der enten er forladte, forsømte og mennesketomme eller under nedbrydning og i forvandling.

Elsebeth Jørgensen (f. 1970) er uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Hun bor og arbejder i København.

Lars Mathisen

Ext. A city street. Morning, 2008. (26 min.)

Denne installation består af en montage af stillbilleder fra forskellige kilder ledsaget af en mandestemme, der reciterer titlerne på manuskriptets 55 scener sammen med en række fragmenter af selve teksten. En konstant *hihat*-rytme høres i baggrunden. I stedet for at bruge dialogen opbygger Mathisen en audiovisuel collage af elementer, der består af instruktørens løbende kommentarer til sit eget manuskript og forskellige *location*-anvisninger - altså dele af manuskriptet, der normalt forbliver skjulte og usagte, men ikke desto mindre gør sig gældende i form af *setting* og atmosfære. Ved at eksplicitere instruktørens regibemærkninger,

både visuelt og sprogligt, vender Mathisen op og ned på forholdet mellem det udtalte og det udtalte i et filmisk værk. Resultatet er en fortælling uden gestik, en film uden karakterer.

Lars Mathisen (f. 1955) er autodidakt kunstner. Han bor og arbejder i København.

Mark Orange

Temps Mort: Dead Time, 2008. (2:20 min.)

Temps Mort: Dead Time er baseret på en kort, ordløs scene, der optræder i begyndelsen af manuskriptet, hvor T møder 'Grevinden', moderen til 'den unge kvinde', sammen med hendes sygeplejerske i døren til et apotek. De udveksler blikke, men på dette tidspunkt i fortællingen, ved vi endnu ikke, hvem kvinden er eller om manden og kvinden kender hinanden, ligesom vi heller ikke er klar over apotekets betydning som *location*. Scenen ender med et nærbillede af grevindens tørklæde - et billede, der bringer fortællingen til ophør og udtømmer den, men derved også åbner op for et utal af associationsrækker.

Mark Orange (f. 1966) er uddannet fra University of Ulster i Belfast og P.S.1 i New York. Han bor og arbejder i New York.

Laura Parnes

Untitled (for Technically Sweet), 2008. (2:30 min.)

I denne videoinstallation arbejder Laura Parnes med et parallelunivers i forhold til Antonionis filmmanuskript. På den ene side har vi den gamle, velkendte verden, det kulturelle landskab på Sardinien, og på den anden side den vilde Amazonjungle. På den ene skærm viser Parnes en familie - far, mor og et lille barn - i et smukt og fredfyldt landskab. På den anden skærm ser vi optagelser af vilde dyr i deres naturlige omgivelser, der interagerer med hinanden på både fredelig og truende vis. Samtidig kører et urovækkende *soundtrack*, som fremhæver sårbarheden af vores nøje konstruerede forestilling om sikkerhed i dagligdagen.

Laura Parnes (f. 1968) er uddannet fra Tyler School of Art i Philadelphia. Hun bor og arbejder i New York.

Pia Rönicke

Scanning through Landscapes, 2008. (21:39 min.)

Scanning through Landscapes består af stillbilleder med en *voice-over*. I værket udforskes et ubestemmeligt område, Elysian Park midt i Los Angeles, som er en forsømt park i udkanten af et mexicansk og asiatisk immigranterkvarter med høj kriminalitet. Området er i dag ved at blive overtaget af befolkningsgrupper med højere social status.

Pia Rönicke (f. 1974) er uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i København og California Institute of the Arts i Los Angeles. Hun bor og arbejder i København.

Elisabeth Subrin

Sweet Ruin, 2008. (10 min.)

I denne filminstallation undersøger Elisabeth Subrin den mandlige og kvindelige hovedrolle i Antonionis filmmanuskript gennem en enkelt kvindelig skuespiller. I en dobbeltprojektion følger vi på en gang T og den unge kvinde, der udfolder sig i forskellige omgivelser. Vi ser kvinden inde i et hus, mens den mandlige hovedperson kæmper sig vej gennem junglen bevæbnet med en pistol. Efterhånden som filmen skrider frem, bliver der stillet mere og mere skarpt på personerne, og på et tidspunkt ser vi dem begge i nærbillede. Et billede af to sammenflettede sindstilstande smelter på den måde sammen til en helt tredje synsvinkel - en blanding af de to personer.

Elisabeth Subrin (f. 1964) er uddannet fra Massachusetts College of Art i Boston og The School of the Art Institute of Chicago. Hun bor og arbejder i New York.

TALK TALK

I forbindelse med *Technically Sweet* er der arrangeret en diskussionsrække, hvor kunstnerne parvist reflekterer over hinandens værker.

Torsdag d. 6. november kl. 18 John Brattin, Mark Orange, Laura Parnes, Elisabeth Subrin, Michel Auder & Michael Stickrod.

Torsdag d. 27. november kl. 18 Johannes Christoffersen, Maria Finn, Elsebeth Jørgensen, Lars Mathisen.

Torsdag d. 4. december kl. 18 Yvette Brackman, Ulrik Heltoft, Frans & Frederik Jacobi, Pia Rönicke.

Torsdag d. 8. januar kl. 18 præsenterer Yvette Brackman Antonionis tidlige dokumentarfilm og diskuterer, hvorledes temaer fra hans journalistiske fortid dukker op i hans senere spillefilm.

KOMMENDE Udstillinger

Fredag d. 6. februar 2009 er der fernisering på en soloudstilling med Søren Lose og udstillingen *Interrupted Game* med Amel Ibrahimovic & Slaven Tolj. Udstillingerne varer til og med d. 5. april 2009.

Yvette Brackman og Maria Finn vil gerne takke Kunstrådets Internationale Billedkunstudvalg, DaNYArts og Lia Gangitano.

Oversættelse: Morten Visby

Denne udstillingsfolder kan downloades fra www.overgaden.org

Overgaden er støttet af Kunstrådets Billedkunstudvalg